

9. oktoober 2025

ARVAMUS

Eelnõule „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise lõpetamine“

Mulgi Vallavolikogu edastas teiste hulgas Vestman Solar OÜ-le (edaspidi „arvamuse esitaja“) Mulgi Vallavolikogu 23.09.2025 istungil arutatud otsuse eelnõu „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise lõpetamine“ (edaspidi „Eelnõu“) ning palus esitada oma arvamus selle kohta hiljemalt 09.10.2025 e-posti aadressile mulgi@mulgivald.ee.

Kohalikul omavalitsusel on planeerimisotsuste tegemisel ulatuslik kaalutlusruum, kuid eelnev ei tähenda, et planeerimismenetluse lõpetamise otsus ja sellele eelnev menetlus võib olla seaduses ettenähtud nõudeid rikkuv, põhjendamatu ja kaalutlusvigadega, sh tuginemine asjakohatutele kaalutlustele või jättes välja selgitamata olulised asjaolud. Juhul, kui kaalutakse planeerimismenetluse lõpetamist, siis vastavalt PlanS §-le 10 ja HMS § 4 lg-le 2 tuleb vastavat kaalutlusõigust teostada kooskõlas selle eesmärgi, volituspiiride ja õiguse üldpõhimõtetega ning arvestada tuleb olulisi asjaolusid ja põhjendatud huve.

Eriplaneeringu menetlus viiakse läbi vastavalt planeerimisseadusele ning keskkonnamõju strateegiline hindamine vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele ning järgides neis seadustes kehtestatud menetluskorda ja seadustega püstitatud eesmärgid.

Läbiviidava planeeringumenetluse raames on eesmärk leida asukoht tuuleparkidele ning nendega kaasnevale taristule, mille puhul võetakse arvesse kõiki asjaomaseid kohalduvaid õigusakte ning on nendega kooskõlas. Arvestades, et erinevates menetluse etappides kooskõlastavad menetluses tehtud aruandeid kui ka aruannetes tehtud järelduste aluseks olevaid uuringuid, analüüse ning hindamisi, sh nende läbiviimise meetodikaid, erinevad ametiasutused, allub menetlus mitmekülgsel järelevalvel. Seeläbi tagatakse nii menetluse enda kui ka selle tulemi vastavus ühelt poolt kõigile kohalduvatele õigusaktidele ja teiselt poolt tehtud järeldused oluliste negatiivsete mõjude puudumise või nende esinemise kohta ei ole suvalised.

Lõplikud asukohad võimalikele tuuleparkidele (ning veelgi täpsemalt erinevate võimaliku elektrituulikute ja taristu asukoht), sh kas üldse on võimalik mõnele alale tuuleparki rajada, kujunevad peamiselt läbi välistusmeetodi. Alal, kus tuulepargi rajamisega võib kaasneda oluline keskkonnamõju (sh oluline mõju inimesele, sotsiaalmajanduslikule keskkonnale, taristule jne) või kus tuulepargi rajamisel ei ole ebasoodne mõju Natura linnu- või loodusalaale välistatud, ei ole tuuleparki võimalik rajada. Vastavad otsustust ei saa rajada hinnangulistele või asjakohatutele oletustele, vaid asjakohasele kogutud ning tõenduslikult ja ametiasutustega kooskõlastatud meetodikatele põhinevalt analüüsitud teabele.

Juhul, kui koostamisel olev eriplaneering, täpsemalt mõned selles kirjeldatud tuulepargi rajamiseks sobivaks peetud alad, peaks jõudma kehtestamiseni, tähendab see, et nende alade osas, lähtudes kõikide asjakohaste uuringute, analüüside ning neist tehtud järelduste tulemustest ning ametkondade kooskõlastamisel saadud tagasisidele, on jõutud veendumiseni, et vastavale alale tuulepargi rajamisel oluline negatiivne keskkonnamõju puudub ja on välistatud ebasoodne mõju Natura linnu- või loodusalaale. Läbiviidava planeerimismenetluse raames on see protsess pidev ehk kui läbiviidava menetluse raames

(olenemata ajahetkest) ilmneb asjaolu, mille tõttu ei ole võimalik olulise negatiivse keskkonnamõju avaldumist välistada, sh leevendusmeetmeid kasutades, või välistada ebasoodsat mõju Natura aladele, siis vastava ala osas menetlus lõpetatakse. See on tavapärane ning toimub erinevates kohalikes omavalitsustes läbiviidavates eriplaneeringu menetlustes nende menetluste osana – menetluse kestel alade väljalangemine ei ole ka teadaolevalt põhjustanud vaidlusi, sest potentsiaalselt sobivaks peetud alade väljalangemine on põhinenud objektiivselt ning asjakohaselt kogutud ning hinnatud teabel.

Käesoleval juhul Eelnõuga, aga sisuliselt vastavate asjaolude väljaselgitamine ning kaalumise võimaldamine välistatakse. Eelnõus väljendatud kaalumine on näiline, sest need ei põhine asjaomasel ning tõenduslikult kogutud teabel. Käesoleval juhul ei ole Mulgi vallas ühtegi uuringut ega mõjuanalüüsi läbi viidud. Mingi asjaolu üldteada või üldtuntuks lugemine ei ole kohane kaalutusviis ega ole viis, kuidas haldusorgan saab uurimispõhimõtte rakendamist vältida.

Kõnealuses eriplaneeringu menetluses on jõutud etappi, kus on jõutud lähteseisukohtade tööversiooni koostamiseni, kuid mis ei jõudnud avaliku väljapanekuni ehk eriplaneeringu menetlus on sisuliselt algfaasis. Vastav dokument on sisuliselt valmis, kuid nagu ka Eelnõus on välja toodud, on see takerdunud osade tingimuste kooskõlastamiseni vallaga. Valla poolt soovitud ettepanekutele tingimuste täiendamise osas on teiste hulgas arvamuse esitaja andnud nõusoleku, millega lähteseisukohtadesse lisatakse valla poolt soovitud piirangud - 5km suurematest asulatest; kahe tuulepargi vaheline kaugus on vähemalt 5km ning tuuliku kõrgus mitte rohkem kui 250m (NB!) ning asukohana väärtuslike maastike välistamine. Teiste hulgas arvamuse esitaja palus, et vald ei seaks tingimust tuulepargi suuruse osas 70MW, sest mõistlikum on tuulepargi mahu osas hinnanguid anda pärast asjaomaste uuringute ja mõjuanalüüside tulemuste selgumist ning tõenäoliselt eriplaneeringu kehtestamise eelselt, kui on tuvastatud tuulepargi rajamiseks sobiv ala ning võimalik on töötada välja konkreetse asukoha põhine planeeringulahendus. Samuti paluti kaaluda Hallistele tuulepargi asukohta ka lähemal kui 5km. Oleme valmis nimetatud tingimuste osas diskuteerima ning neid seisukohti täiendavalt selgitama.

Rõhutame, et antud eriplaneeringu menetluse raames ei ole veel asukohapõhiselt ühtegi uuringut ega mõjuanalüüsi teostatud, sest puudub ametkondlikult kooskõlastatud lähteseisukohtade dokument, milles vastavate tegevuste läbiviimisel lähtutakse. Eelnõus endas kirjeldatud mõjude kirjeldused on alusetud oletused ega vasta kaalutusõiguse kohasele teostamisele.

Lisaks eelpooltoodule toob arvamuse esitaja välja, et vastavalt PlanS § 122 lg 1 kehtestab eriplaneeringu kohalik omavalitsus volikogu otsusega. See tähendab, et vald planeeringu kehtestajana saab menetluse kestel kaasa rääkida ja anda hinnangu eriplaneeringu sellisesse etappi jõudmisel, kas eriplaneeringuga ettenähtud planeeringulahendus on Mulgi valla soovidele ja eesmärkidele vastav.

Kokkuvõtlikult palub arvamuse esitaja lähtudes eeltoodust jätta eelnõu kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise lõpetamiseks vastu võtmata. Palume, et Mulgi vald võimaldaks eriplaneeringuga edasi liikuda ning eriplaneeringu menetluse raames objektiivsetel alusel kindlaks teha, kuhu, millises mahus ja millistel tingimustel oleks Mulgi valda tuuleparki(e) rajada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Madis Vinni

Vestman Solar OÜ juhatuse liige